

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ**

Співак Анастасія Вікторівна

УДК 378.016:364-43](043.3)

**ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ
ПРАЦІВНИКІВ (ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ)**

спеціальності 231 – «Соціальна робота»

АФТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи

за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота»

Миколаїв – 2019

Магістерською роботою є рукопис.

Роботу виконано в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили,
Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор наук з державного управління, професор
ПАЛАГНЮК Юліана Вікторівна
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили.

Рецензент: доктор наук з державного управління, професор
АНДРІЯШ Вікторія Іванівна
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили.

Захист відбудеться 27 лютого 2018 року о 10.00 на засіданні кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського національного університету імені Петра Могили, за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 1-а Воєнна, 2.

З роботою можна ознайомитись на кафедрі соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського національного університету імені Петра Могили, за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 1-а Воєнна, 2.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сучасному етапі актуальність даної теми є очевидною, оскільки це обумовлено тим, що розвиток соціальної роботи в нашій країні з усією ймовірністю показав необхідність професіоналізації, що в свою чергу, вимагає підвищеної уваги до формування професійної підготовки соціального працівника. Професійна підготовка є важливою умовою успіху діяльності соціального працівника та показником його можливостей.

За своєю природою соціальна робота являє собою один із самих багатопланових і трудомістких видів професійної діяльності, пов'язаної відносинами типу людина - людина. Її безпосередній суб'єкт - соціальний працівник - здійснює все різноманіття функцій організації, забезпечення психологічної підтримки, правового та адміністративного захисту, корекції поведінки та ін. Це фахівець, який за світовими стандартами може працювати на різних рівнях реалізації соціальної політики держави (управління, матеріально-технічна та правова допомога нужденним, підготовка фахівців з соціальної роботи). Такий фахівець повинен освоїти в процесі підготовки великий і різноманітний обсяг знань, які служать основою професійних умінь у сфері координації, управління, організації, діагностування, аналізу проблемних життєвих ситуацій, комунікації, корекції та реабілітації.

Професіоналів для соціальної сфери потрібно готувати таким чином, щоб вони були здатні змінити, усунути і коректувати негативні соціальні прояви у суспільстві. А це можливо лише у закладах освіти, які будують навчання на нових позиціях і враховують тенденції розвитку соціальної політики в країні. Тому сьогодні перед вищими закладами освіти України, які готують соціальних працівників, стоїть нелегке завдання – підготовка професійних спеціалістів. Адже, з одного боку, це забезпечить можливості для подальшого становлення цієї професії. З іншого боку, результативність розвитку соціальної роботи у значній мірі визначається рівнем підготовки та

зрілості кожного конкретного представника цієї професії. Різні сфери діяльності соціальної роботи охоплюють широкий набір соціальних феноменів і видів діяльності, кожний з яких вимагає своїх знань і вмінь. Потрібно враховувати, що багато аспектів професійної діяльності у соціальній сфері вимагають вузької спеціалізації.

Професійне становлення фахівця соціальної сфери є цілісним і безперервним процесом розвитку практичної, освітньої й дослідницької діяльності особистості у соціальній сфері, орієнтованим на формування професійних знань, умінь, навичок та особистісних якостей, адекватних кваліфікаційним вимогам й етичному стандарту професії.

Мета роботи – теоретичне визначення та особливості професійної підготовки соціальних працівників.

У відповідності до мети були визначені наступні **завдання**:

- дослідити сутність професійної підготовки соціальних працівників;
- розглянути особливості професійної підготовки соціальних працівників;
- охарактеризувати сучасну систему професійної підготовки соціальних працівників в Україні;
- проаналізувати зарубіжний досвід професійної підготовки соціальних працівників;
- зробити порівняльний аналіз професійної підготовки соціальних працівників в Україні та країнах Європейського союзу;
- розробити рекомендації щодо підвищення якості професійної підготовки соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти.

Об'єкт дослідження: професійна підготовка.

Предмет дослідження: процес професійної підготовки соціальних працівників в Україні.

Методи дослідження. Під час написання магістерської роботи були використані теоретичні та емпіричні методи. Серед теоретичних методів

можна виділити: аналіз, синтез, узагальнення та дедукція. Зокрема, аналіз дозволяє виокремити та вивчити теоретичні підходи до поняття «професійної підготовки». За допомогою синтезу встановлено логічні зв'язки між елементами з метою структурування магістерської роботи. Метод узагальнення сприяв виокремленню основних аспектів дослідження та їх чіткому висвітленню. Дедуктивний метод використано у логічно послідовному висвітленні розділів магістерської роботи.

Теоретичне значення роботи полягає в поглибленні уявлень про підготовку майбутніх соціальних працівників як цілісну систему, у якій кожний елемент, що представлений окремим видом практики, спрямований на досягнення системою загальної мети – забезпечення якості професійної підготовки фахівців соціальної сфери та в обґрунтуванні змісту та визначення місця практичної підготовки в процесі професіоналізації соціального працівника на етапі оволодіння професією у стінах навчального закладу.

Практичне значення роботи отриманих результатів полягає у розробці рекомендацій щодо підвищення якості практичної підготовки майбутніх соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти та можливості удосконалення змісту, форм та напрямів практичної підготовки студентів, вирішення організаційних питань та покращення методичного забезпечення процесу набуття практичних умінь та навичок майбутніми фахівцями. Матеріали та результати дослідження можуть бути використані практиками у сфері освіти, науки, а також, соціальними працівниками та педагогами з метою впровадження рекомендацій в соціальну сферу.

Апробація наукового дослідження. Основні положення та результати дослідження доповідались та обговорювалися на: Студентській науково-практичній конференції «Впровадження європейських соціальних стандартів в Україні» (м. Миколаїв, 2016); Студентській науково-практичній конференції «Реалізація євро інтеграційної політики: суспільно-політичний та безпековий аспекти» (м. Миколаїв, 2016); Ольвійський форум – 2018:

Стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі «Реалізація євроінтеграційної політики України: суспільно-політичний та безпековий аспект»; «Могилянські читання – 2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти».

Публікації. Основні теоретичні положення та висновки відображено в 4 наукових працях, у тому числі 1 - стаття в студентській науковій збірці та 3 - матеріали конференцій. Загальний обсяг публікацій, що належать автору 0,9 друк. арк.

Структура та обсяг дипломної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 67 найменувань та додатків. Загальний обсяг роботи складає 87 сторінок, із них 71 сторінка основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми магістерської роботи, представлено мету і завдання, визначено об'єкт та предмет, сформульовано методологію дослідження, показано теоретичну і практичну значущість отриманих результатів, апробацію результатів.

У першому розділі «**Теоретичні аспекти професійної підготовки соціальних працівників**» було проаналізовано сутність професійної підготовки соціальних працівників та особливості професійної підготовки соціальних працівників.

Обґрунтовано, що підготовка спеціалістів соціальної роботи – це одна з головних умов подолання сучасних соціальних проблем, що існують у нашій державі. На сьогодні Україна не має багатого досвіду в підготовці таких кадрів. Це можна пояснити тим, що професійна підготовка фахівців соціальної роботи розпочалася в нашій країні тільки на початку 90-х років і була пов'язана зі значними труднощами, які зумовлені, насамперед,

відсутністю як практичного досвіду роботи в цій галузі, так і вагомих науково-теоретичних розробок з актуальних питань соціальної роботи й підготовки фахівців для соціальної сфери.

Визначено, що однією з невід'ємних умов ефективності професійної діяльності соціального працівника є професійна готовність спеціаліста, під якою розуміють той або інший ступінь відповідності змісту і стану його психіки та фізичного здоров'я, вимогам виконуваної соціальної діяльності. І важливою умовою успішності діяльності соціального працівника виступає його готовність та здатність до професійного й особистісного самоствердження, його відповідна активність у цьому напрямі; прагнення найповніше та всебічно реалізовувати себе як при вирішенні професійних завдань, так і у взаєминах із соціумом. Успішність такого самоствердження фахівця багато в чому залежить від його бажання та прагнення досягти успіху, від його установки на успіх, від готовності до успіху.

Особливість соціальної роботи полягає у намаганні запропонувати спеціалізовані послуги, які враховують як психічний, так і соціальний аспекти існування індивіда. Здійснюють ці послуги кваліфіковані працівники, до обов'язків яких також входить взаємодія між користувачами послуг та державою. Як правило, соціальні працівники не займаються формуванням політики, але вони можуть впливати на політичні рішення. Найперше завдання соціальних працівників — це захищати вразливих осіб.

Разом з тим важливими складовими професійної підготовки соціального працівника є його професійна та загальна ерудиція, професійний світогляд, необхідний рівень соціального розвитку та соціальної зрілості особистості фахівця, що дозволяє йому правильно орієнтуватися в соціальній обстановці (політичній, правовій, економічній, релігійній, етичній).

У другому розділі «**Професійна підготовка соціальних працівників в Україні**» – досліджено сучасну систему професійної підготовки соціальних працівників в Україні та зарубіжний досвід професійної підготовки соціальних працівників.

Досліджено, що незважаючи на велику потребу у фахівцях соціально-педагогічної роботи в Україні, фактично відсутня координація їх фахової підготовки. Так, наприклад, підготовка їх ведеться як допоміжна на кафедрах історії, соціології, педагогіки, психології та деяких інших. І з метою наукового забезпечення соціально-педагогічної діяльності вченими України здійснюється розробка важливих наукових галузевих тем, серед яких: технологічні аспекти підготовки студентів до соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями населення; професійне становлення студентів в системі підготовки до соціальної роботи і соціально-педагогічної діяльності; професійна підготовка соціальних працівників та інноваційні технології у навчанні майбутніх соціальних працівників.

Визначено кращі практики зарубіжного досвіду професійної підготовки соціальних працівників для впровадження в Україні, а саме:

- достатня підготовка у сфері поведінкових і соціальних наук;
- наявність волонтерської практики;
- теорія та досвід, накопичений в практиці соціальної роботи;
- дистанційні та інтегровані курси підготовки;
- вивчення практично орієнтованих курсів;
- реалізація соціально-педагогічних проектів і програм;
- практика «Рік професійного визнання».

У третьому розділі «**Дослідження процесу професійної підготовки соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти**» проаналізовано досвід професійної підготовки соціальних працівників в Україні та країнах Європейського союзу і визначено рекомендації щодо підвищення якості професійної підготовки майбутніх соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти.

Досліджено, що навчальні заклади соціального профілю в Україні мають звернути увагу на можливість упровадження нових індивідуальних та групових, включаючи дистанційне, форм навчання. Також при серйозній фундаментальній теоретичній підготовці вітчизняних навчальних закладів

обсяг практичної діяльності студентів значно відстає від світових стандартів. Джерелом теоретико-методологічної бази у підготовці спеціалістів соціальної роботи в Україні може бути досвід європейських країн, зокрема Польщі та Данії, з підготовки фахівців соціальної роботи з дітьми та молоддю. І не зважаючи на значно більший зарубіжний досвід підготовки спеціалістів, його використання повинно відбуватись через глибоке осмислення й адаптацію до вітчизняних культурно-історичних традицій та соціально-економічних і політичних умов.

Рекомендаціями щодо підвищення якості професійної підготовки майбутніх соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти є:

- створення науково-дослідних лабораторій при профільних Інститутах (факультетах) вищих навчальних закладів з активним залученням до науково-прикладних досліджень провідних вчених, викладачів, студентів соціальних працівників;
- активізувати наукові дослідження соціально-орієнтованого спрямування, що дозволить реалізувати завдання соціальної політики і розширить можливості введення у практику професійної підготовки інноваційних технологій;
- збільшення годин на проведення лабораторних занять в польових умовах (соціальні служби різного типу, неурядові організації, притулки, дружні клініки для молоді тощо);
- професійно-орієнтована практика, оскільки вона визначає ті загальні та конкретні завдання, практичні вміння та навички, якими має оволодіти висококваліфікований працівник соціальної сфери;
- впровадження дуальної системи освіти;
- участь студентів в національних та регіональних соціальних проектах;
- закордонні стажування;
- семінар в активній формі;
- ділова гра;
- аналіз виступів на TED в розділі Education.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження на тему «Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників (порівняльний аспект)» зроблені наступні висновки:

1. Визначено сутність професійної підготовки соціальних працівників. Професійна підготовка у закладі вищої освіти – це цілеспрямований процес формування особистості професіонала, який забезпечується наявними в освітньому закладі засобами і передбачає готовність особистості до конкретного виду професійної діяльності. Підготовка соціальних працівників заснована на принципах гуманізму, толерантності, практичної спрямованості, вона являє собою багаторівневий процес, кожен з рівнів якого (орієнтовний, виконавчий, практичний) має свій суб'єкт, мету, завдання, способи і засоби реалізації. При цьому системо утворюючим фактором є відповідність особистісних якостей студентів, що визначаються тестуванням, практиці навчання, відповідного цілям, умовам роботи і завданням практичної діяльності майбутнього фахівця соціальної роботи. Професійна підготовка соціальних працівників в Україні спрямована в першу чергу на опанування майбутніми соціальними працівниками знань і методів, які забезпечуватимуть розв'язання практичних фахових завдань, формування ціннісних орієнтацій і настанов, зорієнтованих на забезпечення гуманістичного характеру діяльності.

2. Розглянуто особливості професійної підготовки соціальних працівників. І тому тут можна сказати, що важливою умовою успішності діяльності соціального працівника виступає його готовність та здатність до професійного й особистісного самоствердження, його відповідна активність у цьому напрямі; прагнення найповніше та всебічно реалізовувати себе як при вирішенні професійних завдань, так і у взаєминах із соціумом. Успішність такого самоствердження фахівця багато в чому залежить від його бажання та прагнення досягти успіху, від його установки на успіх, від готовності до

успіху. Особливість соціальної роботи полягає у намаганні запропонувати спеціалізовані послуги, які враховують як психічний, так і соціальний аспекти існування індивіда. Здійснюють ці послуги кваліфіковані працівники, до обов'язків яких також входить взаємодія між користувачами послуг та державою. Як правило, соціальні працівники не займаються формуванням політики, але вони можуть впливати на політичні рішення. Найперше завдання соціальних працівників — це захищати вразливих осіб.

Разом з тим важливими складовими професійної підготовки соціального працівника є його професійна та загальна ерудиція, професійний світогляд, необхідний рівень соціального розвитку та соціальної зрілості особистості фахівця, що дозволяє йому правильно орієнтуватися в соціальній обстановці (політичній, правовій, економічній, релігійній, етичній).

3. Проаналізовано сучасну систему професійної підготовки соціальних працівників в Україні. Незважаючи на велику потребу у фахівцях соціально-педагогічної роботи в Україні, фактично відсутня координація їх фахової підготовки. Так, наприклад, підготовка їх ведеться як допоміжна на кафедрах історії, соціології, педагогіки, психології та деяких інших. І з метою наукового забезпечення соціально-педагогічної діяльності вченими України здійснюється розробка важливих наукових галузевих тем, серед яких: технологічні аспекти підготовки студентів до соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями населення; професійне становлення студентів в системі підготовки до соціальної роботи і соціально-педагогічної діяльності; професійна підготовка соціальних працівників та інноваційні технології у навчанні майбутніх соціальних працівників.

Важливими є питаннями забезпечення принципів послідовності та наступності при розробці змісту підготовки фахівців в соціальній сфері усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів. І саме тут, необхідно приділити особливу увагу тому, щоб відповідно узгоджувались між собою освітньо-професійні програми, освітньо-кваліфікаційні характеристики, навчальні та робочі програми підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

4. Проаналізовано зарубіжний досвід професійної підготовки соціальних працівників. Підготовка майбутніх соціальних працівників є дуже складним завданням, адже в кожній країні завжди існували специфічні (характерні тільки для даної, конкретної країни) підходи до реалізації глобальних цілей, вирішення соціальних проблем, надання різного роду соціальної допомоги, яка має свої особливості в залежності від складності суб'єкта, різноманітності функцій і сфер діяльності соціального працівника. Саме тому держави і навчальні заклади формують власні інноваційні моделі підготовки спеціалістів до соціальної роботи.

Наприклад у США практика є однією з основних відмінних рис навчання соціальній роботі. Тут студенти усвідомлюють цінність соціальної роботи, навчаються розвивати професійні відносини з клієнтами в процесі надання допомоги, починають реалізовувати ідею відповідальності перед клієнтом, агентством, громадою, зустрічаються з етичними дилемами та намагаються вирішувати їх, застосовують на практиці знання про поведінку та потреби людини, про ресурси місцевої громади, встановлюють зв'язок своєї практичної роботи з підходами до оцінки її результатів.

У Великобританії підготовка соціальних працівників будується за програмою відповідно до вимог Центральної ради з питань навчання і підготовки у соціальній роботі, зміст яких зводиться до шести блоків:

- 1) спілкування та наймання, сприяння і підтримка;
- 2) допомога клієнту;
- 3) аналіз та планування;
- 4) втручання у життя клієнта і надання йому необхідних соціальних послуг;
- 5) робота в організації;
- 6) розвиток професійної компетентності.

Також важлива роль у процесі практичної підготовки майбутніх соціальних працівників у Великій Британії належить педагогу-наставнику.

Від його професійної компетентності залежать як успіх практики в цілому, так і ступінь задоволеності практикою студентів.

У Німеччині особливого значення в підготовці соціальних працівників у Німеччині нині набуває комбінування декількох суміжних навчальних спеціальностей.

Професійна підготовка соціальних працівників у вищих спеціальних школах терміном 6–8 семестрів дає право працювати у державних закладах. Навчання на відповідних факультетах університетів (термін 8–12 семестрів) не дає такого права, але надає можливість викладати у вищій спеціальній школі.

При відповідності європейським тенденціям вища соціальна освіта у Німеччині має свою специфіку, що полягає у:

- інтеграції, тобто поєднанні підготовки соціальних педагогів та соціальних працівників та створенні інтегративних предметів, курсів і форм навчання;

- практичній спрямованості навчання, що знаходить вираження в наявності різного виду практик та проектного навчання;

- поділі теоретичної фази на базове й основне навчання;

- розмежуванні у підготовці спеціалістів для практичної та наукової сфер: практичних працівників готують у вищих спеціальних школах, а університети готують дипломованих спеціалістів з правом викладання у вищих навчальних закладах і проведення наукових досліджень.

5. Зроблено порівняльний аналіз професійної підготовки соціальних працівників в Україні та країнах Європейського союзу.

Вивчаючи та порівнюючи підготовку соціальних працівників у розвинених країнах світу й Україні, ми робимо висновки, що:

- заклади вищої освіти в Україні мають звернути увагу на можливість упровадження нових індивідуальних та групових, включаючи дистанційне, форм навчання;

– при серйозній фундаментальній теоретичній підготовці у закладах вищої освіти України обсяг практичної діяльності студентів значно менший, ніж в зарубіжних університетах;

– джерелом теоретико-методологічної бази у професійній підготовці соціальних працівників в Україні може бути досвід європейських країн, зокрема наведених вище, також з підготовки фахівців соціальної роботи з дітьми та молоддю;

– цікавим є досвід Данії щодо самостійного вибору 4-х дисциплін для вивчення.

Необхідно зауважити, що не зважаючи на значний зарубіжний досвід у професійній підготовці соціальних працівників, його використання повинно відбуватись через глибоке осмислення й адаптацію до вітчизняних культурно-історичних традицій та соціально-економічних і політичних умов.

Навчальні плани з соціальної роботи в університеті України та за кордоном, мають деякі відмінності, щодо дисциплін, та практики, але загалом вони зосереджені на професійну підготовку майбутніх соціальних працівників, яка є на досить достойному рівні. Звичайно, щодо України, то тут ще потрібно удосконалювати цю систему, особливо у практиці.

6. Розроблено рекомендації щодо підвищення якості професійної підготовки соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти. Для сучасної освіти має місце багатоваріантність форм і методів навчання, спрямованих на якісне засвоєння знань студентами, розвиток їх розумової діяльності, виявлення умінь та навичок критичного осмислення проблем, набуття досвіду самостійного опрацювання навчального матеріалу, пошукової роботи, набуття якостей, які стануть у нагоді в подальшому житті. А саме, ми виокремили такі інтерактивні форми засвоєння знань студентами: семінар в активній формі, ділова гра, аналіз виступів на TED в розділі Education, стажування за кордоном (США, Німеччина), наявність волонтерської практики, дистанційні та інтегровані курси підготовки (Великобританія), вивчення практично орієнтованих курсів, реалізація соціально-педагогічних

проектів і програм, практика «Рік професійного визнання» (Німеччина), практика в осередках допомоги сім'ї, будинках самотніх матерів; в будинках престарілих, дитячих будинках, в закладах, що надають термінову підтримку дітям в складних життєвих ситуаціях, закладах для бездомних і т.д. (Польща), вибіркова програма (Південна Данія).

Виявлено, що використання різних форм роботи є досить ефективною формою навчально-виховної роботи у вищому закладі освіти, що забезпечить перехід від інформаційної методики та простої репродукції знань до їх глибокого осмислення, творчого використання й змінить статус студента, який перетворюється із пасивного слухача у активного здобувача своїх знань. Проте, процес впровадження у навчально-виховний процес закладу вищої освіти різноманітних інтерактивних форм роботи повинен бути поступовим, послідовним, виваженим, що потребує напруженої, творчої роботи з боку як викладача, так і студента.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ МАГІСЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Співак А. В. Досвід підготовки соціальних працівників у Великобританії / Ольвійський форум – 2018: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі «Реалізація євроінтеграційної політики України: суспільно-політичний та безпековий аспект» // ЧНУ ім. Петра Могили – 2018 – С.115-117.

2. Співак А. В. Досвід підготовки соціальних працівників у Німеччині / «Могилянські читання – 2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти»; Одинадцята міжнародна науково-практична конференція «Актуальні дослідження в соціальній сфері». // ЧНУ ім. Петра Могили – 2018 – С. 80-83.

3. Співак А. В. Особливості підготовки соціальних працівників у Великобританії та Німеччині / Молодіжний науковий журнал. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. – Випуск 35 (79). – 84 с.

4. Альховік (Співак) А. В. Волонтерський рух в європейських країнах: досвід для України / Студентська науково-практична конференція «Реалізація євро інтеграційної політики: суспільно-політичний та безпековий аспекти» // ЧДУ ім. Петра Могили – 2016

АНОТАЦІЇ

Співак А. В. Професійна підготовка соціальних працівників (порівняльний аспект). – Рукопис.

Магістерська робота на здобуття академічного ступеня магістра за спеціальністю – 231 соціальна робота. – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2018.

Магістерська робота присвячена дослідженню професійної підготовки соціальних працівників (порівняльний аспект). Проаналізовано понятійно-категоріальний апарат теми, охарактеризовано сутність професійної підготовки соціальних працівників, особливості професійної підготовки соціальних, сучасну систему професійної підготовки соціальних працівників в Україні, зарубіжний досвід професійної підготовки соціальних працівників.

Окрему увагу приділено дослідженню порівняльного аналізу професійної підготовки соціальних працівників в Україні та країнах Європейського союзу і рекомендаціям щодо підвищення якості професійної підготовки соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти.

Ключові слова: професійна підготовка, соціальна робота, соціальний працівник.

Спивак А. В. Профессиональная подготовка социальных работников (сравнительный аспект). - Рукопись.

Магистерская работа на получение академической степени магистра по специальности - 231 социальная работа. - Черноморский национальный университет имени Петра Могилы, Николаев, 2018.

Магистерская работа посвящена исследованию профессиональной подготовки социальных работников (сравнительный аспект).

Проанализированы понятийно-категориальный аппарат темы, охарактеризованы сущность профессиональной подготовки социальных работников, особенности профессиональной подготовки, современную систему профессиональной подготовки социальных работников в Украине, зарубежный опыт профессиональной подготовки социальных работников.

Особое внимание уделено исследованию сравнительного анализа профессиональной подготовки социальных работников в Украине и странах Европейского союза и рекомендациям по повышению качества профессиональной подготовки социальных работников в условиях учреждения высшего образования.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, социальная работа, социальный работник.

Spivak A. V. Professional training of social workers (comparative aspect). - Manuscript.

Master's work in obtaining the academic degree of a master in specialty - 231 social work. - Petro Mohyla Black Sea National University, Nikolaev, 2018.

The master's work is devoted to the study of the professional training of social workers (comparative aspect). The conceptual-categorical apparatus of the theme is analyzed, the essence of vocational training of social workers, features of professional training of social workers, the modern system of vocational training of social workers in Ukraine, foreign experience of professional training of social workers are characterized.

Particular attention is paid to the study of comparative analysis of vocational training of social workers in Ukraine and the countries of the European Union and recommendations on improving the quality of vocational training of social workers in the institution of higher education.

Key words: professional training, social work, social worker.